

Anpassade böcker

Locka till samspel
kring böcker med
anpassningar

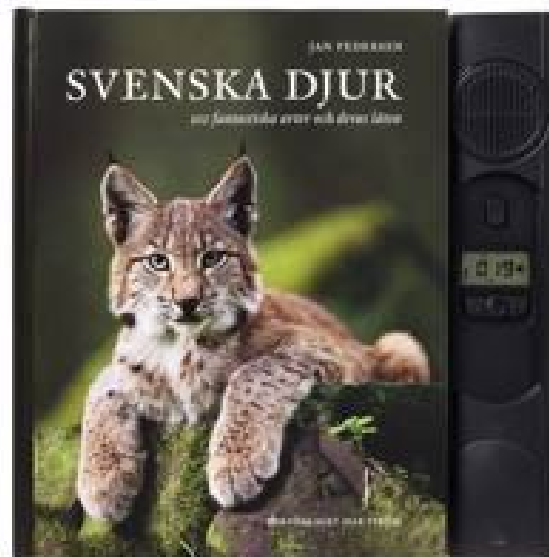

Innehåll

Böcker med ljud.....	3
Böcker som känns.....	4
Bläddra och lyft.....	5
Boken får liv med konkreta föremål.....	6
Böcker med tecken.....	7
Var med och läs med bilder till boken.....	8
Böcker med pekkarta.....	9
Bokanpassning med samtalsapparat.....	10
Att använda appar	11

Böcker med ljud

För att locka till läsning kan böcker med ljud vara en ingång. På varje uppslag finns en knapp som hör ihop med föremålet på bilden, personen som läser boken kan då trycka på knappen och höra ljudet många gånger. Många böcker med ljud har ett tydligt tema som fordon eller djur som låter och finns både i enkel pekboksform och som mer avancerade ljudböcker. Böcker med ljud kan passa särskilt bra för personer med synnedsättningar.

Förslag på böcker:

Bondens djur, Havet, Husdjur (mfl hel serie: Nyfikna öron) Rabén & Sjögren
Svenska djur: 100 svenska arter och deras låten (2018) Max Ström förlag

Böcker som känns

Böcker som går att läsa med känseln finns färdiga i bokhandeln. Ofta har böckerna olika strukturer på varje sida som man kan känna på. Det går även att göra egna anpassningar genom att använda vaxsnören och markera konturerna på föremålen i boken. Det kan passa särskilt bra till personer med synnedsättning.

Förslag på böcker:

Djurungar: känn på djuren (2014) Kärnan förlag

Imse vimse spindel (2015) Goboken förlag

Var är ankan? (2019) Alfabeta förlag

Bläddra och lyft

Böcker med flikar och hål finns i olika varianter, de man kan lyfta och pilla i och de man bläddrar med. Flik- och hålböcker kan passa särskilt bra för personer som har svårt att bläddra i en vanlig bok. Flikarna gör boken mer intressant.

Om en bok med vanliga sidor är svår att bläddra i kan man fästa ett gem eller klädnyppa i kanten på sidorna för att underlätta bläddring. Det går även att förkorta boken genom att med gemet eller klädnypan sätta ihop flera sidor.

Det finns också färdiga flikar att använda.

Förslag på böcker:

Min första bok med flikar: Ord (2022) Tukan förlag

Hur gick det sen? (2017) Förlaget M

Boken får liv med konkreta föremål

För personer med nedsatt språkförståelse eller en intellektuell funktionsnedsättning kan konkreta föremål som passar till boken underlätta förståelsen. Genom att läsa sagan och samtidigt spela upp det som händer får sagan liv. Ett annat alternativ är att först läsa sagan och sedan återberätta den med figurerna.

Förslag på böcker:

Dadda hälsar på! (2011) Hatten Förlag. Det finns även andra böcker om Babba, Bibbi, Bobbo, Diddi och Doddo i Babblarnas värld. Plastfigurer finns att köpa på Hatten förlag.

Bu och BÄ i städtagen (1996) Stockholm: Raben & Sjögren. Finns fler böcker i serien. Figurerna finns att köpa i väl sorterade bokhandlar.

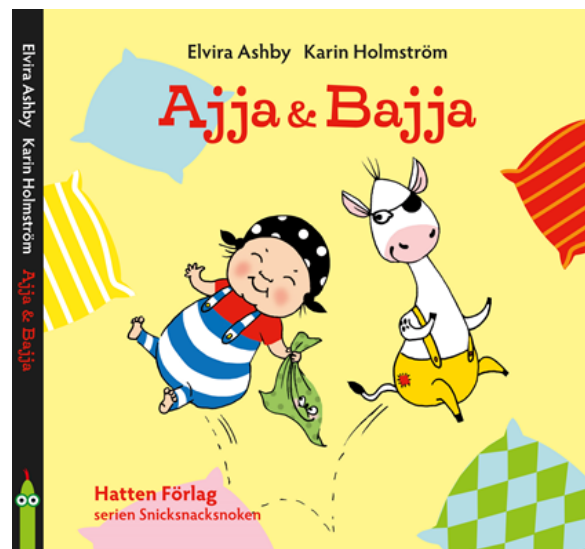
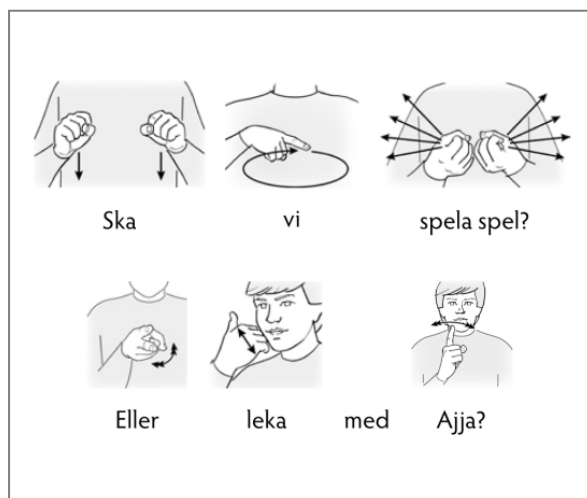
Här kommer Tippen! bok med fingerdocka (2013) B. Wahlströms.

Böcker med tecken

Att använda Tecken som Alternativ och Kompletterande Kommunikation, TAKK, är hjälpsamt för att öka språkförståelsen och ge barnet tecken för att kunna uttrycka mer. Det finns många barnböcker som är färdiganpassade med teckenbilder.

Böckernas teckenbilder fungerar främst som stöd för den som läser boken i dennes tecknande. Vilken bok som helst blir teckenanpassad om du lär dig lämpliga tecken och sedan använder dem när du läser!

TAKK skiljer sig från de dövas teckenspråk genom att man endast tecknar de viktigaste orden, samtidigt som man läser.

Förslag på böcker:

Ajja & Bajja (2012) Hatten förlag. Där finns även andra teckenanpassade bokserier: Böcker om Ebba, Babblarna, Olle och Mia.

Moa får en ny vän (2013) Landskrona Vision (Bona Signum) Förlaget ger också ut andra teckenanpassade böcker som Linus, Karin och Simon samt Boel och Tore.

Adlibris förlag har samlat böcker med tecken för hörande barn. De säljer bl.a. böcker om Totte.

Var med och läs med bilder till boken

Bilder till boken kan vara ett sätt att få till ett mer aktivt samspel.

Man kan man skanna eller färgkopiera bilderna ur boken, eller använda ritade symboler. Bilderna lamineras och en bit kardborre sätts fast i boken bredvid varje bild. Där fäster man sedan de små kardborrebilderna när man läser boken.

Då behöver personen stanna upp och faktiskt titta vad som är på bilderna i boken. Det blir ett lugnare tempo och den som läser boken kan säga ordet flera gånger.

Genom att på det här sättet erbjuda alternativet att svara med en bild, blir personen som lyssnar på sagan mer delaktig. Detta är också ett bra sätt att träna in bilder och symboler, för den som använder bildkommunikation. Använd gärna böcker med bilder som inte är för röriga.

Ritade symboler finns att skriva ut från Bildstod.se

Böcker med pekkarta

Att använda pekkarta till böcker kan vara en bra anpassning. Bilden nedan visar en så kallad pekkarta, som är gjord för att användas vid läsning av en specifik bok. På pekkartan kan man samla ett ordförråd i bilder till boken. Det kan underlätta för personen att vara delaktig och berätta, kommentera och fråga om det som händer. Den som läser är modell och pekar på bilderna samtidigt som man läser boken.

Om personen själv pekar på kartan, bekräfta och väv in det i er kommunikation.

På Habilitering.se finns färdiga pekkartor att skriva ut. Se under Fakta och råd/material att ladda ner.

Exempelvis finns pekkartor till böckerna:

Alla får åka med

Apan fin

Kanin-bad

Kanin-paket

Lilla grodan

Max bil

Mollan och mormor

Pino's dagbok

Pino's sommarbok

Sune letar och letar

Bokanpassning med samtalsapparat

Genom att använda samtalsapparat kan både turtagning och samspel bli naturligt i bokläsningen. Även den som inte pratar kan bli delaktig.

På samtalsapparaten kan man spela in till exempel repliker i boken, slutordet i rimsagor, ”bläddra” eller ljudeffekter till sagan. Personen deltar i bokläsning genom att trycka på samtalsapparaten.

I exemplet på bilden är repliken ”Det var det fräckaste” inspelat. Varje gång mullvaden i boken ska säga repliken trycker personen på pratapparaten.

I exemplet har vi använt en Little Step-by-step som är en enkel samtalsapparat. Den kan vid behov förskrivas som hjälpmedel av logoped eller arbetsterapeut. Ett flertal hjälpmedelsföretag säljer även Step-by-step direkt till kund.

Förslag på böcker:

Det var det fräckaste (2002) Berghs förlag AB

Bä, bä vita lamm: Ellen och Olle sjunger (2007) Rabén & Sjögren

Knacka på! (1992) Alfabet

Att använda appar

Det finns även många böcker i app-form som är inlästa böcker och blir som ljudböcker.

Det finns också appar för att göra egna "böcker" med foton, film och ljud som man spelar in. Du hittar exempel i vår sammanställning *Appar för språkträning* under Appar för berättande.

Obs!

Detta häfte innehåller ett **urval** av appar som personal på Habiliteringens Resurscenter har sammanställt.

Vi ger ingen garanti för att sammanställningen är heltäckande, det går säkert att hitta fler inom området.

Apparnas innehåll, version och pris kan ändras och uppdateras och ibland också sluta fungera.

Vi uppdaterar informationen och senaste versionen finns att ladda ner från vår webbsida habilitering.se/material

Du kan hitta fler tillgängliga appar på appsok.regionstockholm.se

Habiliteringens resurscenter

habilitering.se/resurscenter

resurscenter.slso@regionstockholm.se

Habilitering & Hälsa i Region Stockholm består av 30 mottagningar. Vi erbjuder råd, stöd och behandling till barn och vuxna med varaktig funktionsnedsättning. Det kan bland annat vara autism, rörelsenedsättning och intellektuell funktionsnedsättning. Vi ger också råd och stöd till anhöriga. habilitering.se